

Ingekomen d.d.

13 APR. 2015

Nummer:

Behandelaar:

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Rheden
Postbus 9110
6994 ZJ De Steeg

Afg:

Onderwerp : Beleidsplan 2016
Nummer : AB2015/12
Datum : 9 april 2015

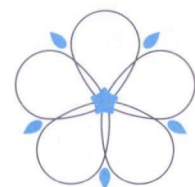
Geacht college,

Conform artikel 18 van de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief stelt het bestuur jaarlijks vóór 1 mei een ontwerpbegroting op voor het volgende kalenderjaar. Bijgevoegd vindt u het strategisch plan 2016-2019, met daarin opgenomen de ontwerpbegroting 2016, zoals in concept vastgesteld in de bestuursvergadering van 2 april 2015.

Ik verzoek u uw gevoelens omtrent de ontwerpbegroting en toelichting vóór 4 juni a.s. kenbaar te maken aan het bestuur, zodat het beleidsplan in de bestuursvergadering van 11 juni a.s. kan worden vastgesteld.

Namens de voorzitter,
Hoogachtend,

Dr. F.J.W. van Kan
Algemeen directeur

INLEIDING

Het Gelders Archief maakt een belangrijke omslag door in het primaire proces. De focus lag tot nu toe op het beheer van fysieke, voornamelijk papieren bronnen. Maar de digitale dimensie van deze eeuw vraagt om een andere oriëntatie. Daarom richt het Gelders Archief zich op digitale archivering en online beschikbaarstelling. [Daar ligt de toekomst van het Gelders Archief.](#)

Overheden werken nagenoeg digitaal, maar dit werken en de dienstverlening sluiten onvoldoende aan bij de archivering. Het Gelders Archief wil een leidende rol nemen in het overbruggen van die kloof. Dat betekent ook een verschuiving van de aandacht van erfgoed naar (digitale) informatie. Online beschikbaar stellen van bronnen krijgt de voorrang in onze dienstverlening. Daartoe willen wij ons virtuele aanbod drastisch verbreden, allereerst door het aanbieden van gedigitaliseerde collecties, maar óók door het aanbieden van (actuele) overheidsinformatie via onze website. Stadsarkiv Stockholm is daarbij een inspirerend voorbeeld. Dit archief is verantwoordelijk voor de toegankelijkheid en presentatie van alle overheidsinformatie, van vroeger en nu en speelt een sleutelrol in de communicatie naar de burger. Het is onze ambitie die brede rol in de nabije toekomst te gaan vervullen.

De wijze waarop het Gelders Archief de bovenstaande ontwikkelingen doorvoert in de organisatie is opgenomen in dit strategisch plan 2016-2019. Het plan is ingericht als een resultaatgericht besturingsmodel, waarbij vanuit de missie (wie zijn we) en visie (wat willen we bereiken) de strategische doelstellingen worden geformuleerd (welke resultaten moeten we daarvoor behalen). Het plan heeft een horizon van vier jaar, met een nadere uitwerking in de te behalen beleidsresultaten in het komende jaar. Het plan, inclusief de (meerjaren) begroting, wordt jaarlijks geactualiseerd.

MISSIE EN VISIE

Het Gelders Archief is een betrouwbare partner voor het beheren van informatie (zowel fysiek als digitaal) van en voor zijn publieke en particuliere relaties. Door optimalisering van de toegankelijkheid van de collectie, draagt het bij aan een transparante overheid en aan kennisverspreiding over het verleden van Gelderland.

Om deze missie te verwezenlijken wil het Gelders Archief een organisatie zijn die:

1. deskundig digitale en fysieke informatie beheert;
2. professioneel de informatie toegankelijk maakt;
3. klantgericht de informatie (fysiek, maar vooral digitaal) beschikbaar stelt;
4. in samenwerking het verleden van Gelderland presenteert aan een breed publiek;
5. uitdagend werk biedt aan medewerkers in een specialistische organisatie;
6. adequaat de bedrijfsvoering voert, gericht op de continuïteit van de organisatie.

DOELSTELLINGEN

Vanuit bovengenoemde missie en visie richt het Gelders Archief zich op een aantal concrete doelstellingen in de komende planperiode. Per visieonderdeel worden de doelstellingen nader uitgewerkt in een beschrijving van de situatie, de te behalen resultaten en afsluitend de beleidsresultaten voor het komend jaar.

1. Deskundig beheren van de fysieke en (in toenemende mate) digitale collecties.

Doelstelling 1.1 : het deskundig beheren van de fysieke collecties

Bij het deskundig beheer van fysieke collecties gaat het allereerst om adequate huisvesting. Die is gevonden in de nieuwbouw aan de Westervoortsedijk 67D te Arnhem, met een archiefbewaarplaats die volledig voldoet aan de wettelijke eisen. In samenwerking met de provincie Gelderland zijn in de nieuwbouw ten behoeve van Gelderse erfgoedorganisaties drie extra depots gerealiseerd: een (koude) depot voor audiovisuele (AV) collecties, een depot voor de opslag van realia en een depot voor de tijdelijke opslag in geval van calamiteiten.

Het depotbeheer en de materiële verzorging richten zich in de planperiode op de dienstverlening aan de bezoekers door behouds- en restauratiewerkzaamheden en digitalisering van kwetsbare (en dus niet presenteerbare) stukken.

2016	Restauratie en conservering van de meest geraadpleegde bestanden (eerste tranche) Een verbeterde charterberging
------	--

Doelstelling 1.2 : het, in nationaal verband, beheren van de digitale collecties

Het Gelders Archief is beheerder van archieven en collecties, ongeacht hun vorm. Het beheert ook *digital born* archieven. Overheden werken nagenoeg of inmiddels volledig digitaal. In onderlinge en landelijke samenwerkingsverbanden worden gegevens gedeeld, uitgewisseld en in beheer overgedragen, maar dit sluit onvoldoende aan bij de eisen die aan de archivering van de hieruit voortkomende informatie worden gesteld. Digitale informatie zal verloren gaan of zijn betrouwbaarheid verliezen als er niet al bij creatie wordt nagedacht over authenticiteit, betrouwbaarheid, integriteit, bruikbaarheid, duurzaam beheer en beschikbaarstelling aan een breder publiek.

Voor beheer en behoud van digitale bescheiden heeft het Gelders Archief een e-Depot voorziening gerealiseerd hebben ten behoeve van de aangesloten publieke archiefvormers (rijk, provincie, gemeenten, waterschap en gemeenschappelijke regelingen). Voor de verdere ontwikkeling daarvan actief deelgenomen aan het landelijke e-Depot implementatie programma van Regionaal Historische Centra (RHC's) en Nationaal Archief.

Het Gelders Archief neemt in deze ontwikkeling de rol van ontzorgers op zich en faciliteert de aansluiting van overheden op het e-Depot in een zo vroeg mogelijk stadium. De voorwaarden voor overdracht al bij de bron regelen voorkomt dat in een later stadium extra middelen moeten worden besteed aan reparatie- of herstelwerkzaamheden. In een zo vroeg mogelijk stadium gegevens opnemen in het e-Depot zorgt ervoor dat deze gegevens duurzaam kunnen worden beheerd en beschikbaar kunnen worden gesteld aan zowel overheden als burgers, wat zowel de onderlinge uitwisseling van informatie als de transparantie en mogelijkheid tot democratische controle bevordert. Dit alles vergt bewustwording bij de archiefvormers en een proactieve houding van het Gelders Archief.

Het Gelders Archief zoekt in dit proces actief de verbinding met de overheden in haar werkgebied en speelt in op lopende ontwikkelingen als de oprichting van een gezamenlijke ICT-voorziening in de regio Arnhem. De overheden in de provincie Gelderland ontvangen uiterlijk in 2016 een aanbod tot deelname aan de e-Depotvoorziening van het Gelders Archief.

De e-Depotvoorziening zal in 2016 ook toegerust zijn op de verwerving van particuliere digitale collecties.

2016	Pilots gerealiseerd voor overbrenging digitale archiefbescheiden van aangesloten decentrale overheden Pilot gerealiseerd voor beheer nog niet formeel overgebrachte digitale archiefbescheiden met aangesloten overheden (zgn. uitplaatsing) Een dienstverleningsmodel op basis van een inzichtelijke kostenstructuur De koppeling tussen het collectiebeheersysteem Mais-flexis en het e-Depot is gerealiseerd Werkprocessen voor het opnemen, beheren, behouden en presenteren van digitaal archiefmateriaal zijn beschreven en vastgesteld
------	---

2. Professioneel toegankelijk maken van de collecties.

Doelstelling 2.1: het professioneel toegankelijk maken van de collecties

Een deel van de collectie is nog onvoldoende toegankelijk voor het publiek; in de planperiode wordt daaraan gewerkt. Voorrang krijgt het ontsluiten van collecties van voor 1900, omdat het daarvoor benodigde specialisme nu nog aanwezig is, maar door pensionering van medewerkers de komende jaren verdwijnt. Om diezelfde reden krijgt ook het (nader) toegankelijk maken van de (AV-) collecties met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog prioriteit.

Verwerving van nieuwe collecties zal geschieden volgens een vastgesteld collectieplan. Verder worden de bestaande digitale toegangen verbeterd.

Kaarten, foto's, prenten en ander AV-objecten worden beschreven aan de hand van daarvan gemaakte scans; dat maakt het in principe mogelijk om ook via de website te beschrijven met de hulp van vrijwilligers en daarmee versneld een verbetering van de toegankelijkheid te realiseren. Voor het nader toegankelijk maken van tekstuele documenten geldt hetzelfde.

In het project Audio Visueel Archief Gelderland (AVAG) wordt bovendien bewegend beeld en geluid gedigitaliseerd en ontsloten dankzij provinciale subsidie. Werkzaamheden voor dit project worden, door inbreng in coöperatie Erfgoed Gelderland, verricht voor alle leden van deze coöperatie.

De catalogus van de bibliotheekcollectie wordt ondergebracht in Mais-flexis. Zo wordt voorkomen dat behalve tussen Mais-flexis en het e-Depot ook een koppeling gerealiseerd moet worden met VUBIS.

2016	Een geactualiseerd ontsluitingsplan voor archieven en collecties Een geactualiseerd collectieplan en acquisitieprofiel De catalogus bibliotheekcollectie is ondergebracht in Mais-flexis
------	--

Doelstelling 2.2 : het digitaliseren van collecties

Voor het virtueel kunnen presenteren van de collecties is digitalisering noodzakelijk. Voorrang daarbij krijgen vier categorieën:

1. collecties die veel geraadpleegd worden;
2. AV-collecties zoals kaarten, foto's, films en geluidsfragmenten. Dit materiaal is beperkt fysiek beschikbaar vanwege de omvang (zowel qua formaat als qua hoeveelheid) en kwetsbaarheid.
3. verzoeken van de klanten (scanning on demand);
4. materieel kwetsbare stukken, zoals gezegelde charters, stukken met schade, etc..

Vanwege een andere inrichting van de nieuwe fysieke studiezaal (geen papieren naslagwerken, toegangen, etc.) en het deels niet vervangen van personeel bij pensionering, vindt een verschuiving van middelen plaats ten behoeve van deze digitalisering.

2016	Faciliteiten voor digitalisering op verzoek en van kwetsbare collecties Een geactualiseerd digitaliseringsplan
------	---

3. Klantgericht beschikbaar stellen van de collecties.

Doelstelling 3.1 : een nieuwe website

De website van het Gelders Archief wordt in de beleidsperiode vernieuwd en omgevormd tot een site die de fysieke studiezaal op termijn kan vervangen. Op de site staan het zoeken naar informatie en online dienstverlening centraal. De meeste bezoekers zullen hun onderzoek thuis kunnen uitvoeren, zonder dat daar de tussenkomst van het Gelders Archief voor nodig is. Voor specialistisch onderzoek zal de bezoeker nog de gang naar de studiezaal moeten maken.

De website biedt via een klantgerichte zoekfunctie bronnen aan. Hij biedt de mogelijkheid om eerder gebruikte trefwoorden en zoekresultaten te bewaren. Het aanmaken van een profiel is niet nodig. Het Gelders Archief streeft verder naar 'open data', die het derden mogelijk maakt gegevens ten behoeve van eigen ontwikkelingen en onderzoek te benutten.

2016	In de loop van het jaar wordt een nieuwe website (de virtuele onderzoeksruimte) gepresenteerd
------	---

Doelstelling 3.2 : een goed geoutilleerde fysieke studiezaal

Voor de onderzoeker die specialistisch onderzoek verricht is in de nieuwbouw een goed geoutilleerde fysieke studiezaal ingericht. Daar kunnen bezoekers niet alleen gebruik maken van alle digitale bronnen die zich in de virtuele studiezaal bevinden, maar ook van bronnen die (nog) niet zijn gedigitaliseerd en van de uitgebreide bibliotheek. Naast individueel onderzoek biedt de studiezaal faciliteiten voor onderzoek in (kleine) groepen.

2016	Hernieuwd onderzoek naar openingstijden fysieke studiezaal n.a.v. introductie virtuele onderzoeksruimte en faciliteiten scanning on demand
------	--

4. In samenwerking presenteren van het verleden van Gelderland.

Doelstelling 4.1 : samen doelgroepgericht presenteren van het verleden

Het Gelders Archief werkt nauw samen met andere partijen wanneer dit het belang van onze klanten en de efficiency c.q. kwaliteit van het werk ten goede komt. Daartoe maakt het Gelders Archief deel uit van een netwerk op verschillende niveaus, van internationaal tot regionaal.

1. Op internationaal niveau neemt het Archief deel aan het project APE (Archives Portal Europe) / Europeana en vindt uitwisseling plaats, zowel binnen de ICA (International Council on Archives) als rechtstreeks met archiefdiensten in omliggende landen.
De algemeen directeur neemt voor de ICA deel aan het UNESCO project PERSIST, dat t.b.v. de erfgoedsector o.a. een global repository ontwikkelt voor o.m. besturingssystemen en kantoorsoftware en daartoe in gesprek is met bedrijven als Microsoft en Corel.
2. Op nationaal niveau heeft het Archief een convenant afgesloten met het Nationaal Archief en de andere RHC's ten behoeve van de ontwikkeling van het e-Depot.
3. Op provinciaal niveau wordt samengewerkt met de andere Gelderse archiefdiensten. Binnen de Gelderse erfgoedsector als geheel positioneert het Gelders Archief zich via de coöperatie Erfgoed Gelderland.
4. In de regio Arnhem maakt het Archief deel uit van het initiatief Modekern.

Deze verschillende niveaus en verbanden brengen ook verschillende doelgroepen en projecten met zich mee. Hierbij worden digitale gegevens die het Gelders Archief aanbiedt, slechts op één plaats en onder verantwoordelijkheid van het Gelders Archief opgeslagen.

2016	Deelname aan het project Digitalisering rijksarchieven
------	--

Doelstelling 4.2 : educatie, kennisverspreiding over het verleden van Gelderland

Het atrium is ingericht voor educatie, informatieoverdracht en contacten tussen bezoekers onderling. Hier kunnen (nieuwe) doelgroepen, zowel individueel als groepsgewijs, worden bediend. Het aanbod van educatie en informatie richt zich vanuit het Gelders Archief primair op de archiefonderzoekers en bijzondere groepen daarbinnen zoals Radboud Universiteit en ArteZ. In samenwerking met Gelders Erfgoed binnen en buiten de coöperatie Erfgoed Gelderland kan er tweedelijns ondersteuning geboden worden aan collega archieven, musea, historische verenigingen, onderzoeksinstituten etc. en aangesloten overheden.

2016	Educatie en informatieoverdracht primair gericht op het begeleiden van het gebruik van archieven en collecties Het bieden van tweedelijns ondersteuning in het kader van het e-Depot
------	---

5. Uitdagens werk voor medewerkers in een specialistische organisatie.

Doelstelling 5.1 : een optimale organisatie en formatie

De organisatie is langs de lijnen van front- en backoffice ingericht met twee afdelingen: Publiek en Collectie. De organisatie wordt ondersteund door een afdeling Bedrijfsvoering.

Vanwege de kosten van de digitale archivering en online beschikbaarstelling vindt er een verschuiving van middelen plaats door het afbouwen van de formatie naar een minimaal niveau (minder dan 35 fte); dit gebeurt door het natuurlijk verloop van personeel.

2016-2017	Een evenredige leeftijdsopbouw van het personeelsbestand
2016-2019	Vermindering van het vaste personeelsbestand
2016	Een gedragen in- en doorstroombeleid

6. Adequate bedrijfsvoering, gericht op de continuïteit van de organisatie.

Doelstelling 6.1 : een adequaat financieel beheer

Meerjarenbegroting

In bijlage 1 is de meerjarenbegroting van het Gelders Archief opgenomen voor alle basisactiviteiten van de organisatie. Iedere extra activiteit, subsidie of dienstverlening wordt als project of zakelijke dienstverlening in de begroting opgenomen indien de directie nagenoeg zeker is van de daadwerkelijke realisatie hiervan. Bij de prijscompensatie wordt rekening gehouden met een beperkte stijging van 1% per jaar.

Het Gelders Archief heeft een sluitend bedrijfsresultaat op basis van de structurele lumpsum en inkomsten. Extra projecten en zakelijke diensten bieden mogelijkheden om de omzet te vergroten en extra projecten te realiseren in digitalisering en verbetering van het publieksbereik.

Hieronder een beperkte toelichting per post (in € 1.000):

- 1) Lumpsum : de bedragen zijn gebaseerd op de lumpsum van 2014.
- 2) De overige opbrengsten betreffen de inkomsten van materiële dienstverlening door de studiezaal en subsidies voor personeel vanuit het Nationaal Archief en de gemeente Arnhem (voor ID-ers).

- 3) De personele omvang en kosten zullen iets afnemen vanwege het vertrek van personeel; een aantal tijdelijke medewerkers worden ingezet op tijdelijke projecten.
- 4) De huisvestingskosten betreffen de exploitatiekosten van het gebouw.
- 5) Vanwege de digitale archivering, digitalisering en ontwikkeling E-Depot worden de ICT-kosten afzonderlijk weergegeven.
- 6) De organisatiekosten en financiële baten en lasten komen redelijk overeen met voorgaande jaren.
- 7) De projecten en zakelijke diensten betreffen de inkomsten uit extra activiteiten door het Gelders Archief; deze zullen met name worden ingezet ten behoeve van ontwikkelprojecten in digitale archivering en het e-Depot. Na de ontwikkeling zal het E-Depot onderdeel worden van de reguliere activiteiten en vanuit de lumpsum gefinancierd moeten worden.

Het Gelders Archief heeft vanaf 2013 een positief bedrijfsresultaat. Ook door de projecten en de zakelijke diensten is de begroting 2016 e.v. kostendekkend. Hierbij is nauwelijks rekening gehouden met prijsstijgingen. De financiële positie van het Gelders Archief (het eigen vermogen) is op dit moment een bedrag van 364.

Risicoparagraaf

In het onderstaande worden verschillende financiële ontwikkelingen en risico's nader toegelicht.

1. Exploitatie.
 - De economische situatie heeft invloed op de organisatie door vermindering van prijscompensatie. Daarnaast zijn mogelijke bezuinigingen vanuit de overheid een groot risico.
2. Huisvesting.
 - In de nieuwbouw kan in de komende jaren een onvoorziene calamiteit voordoen, welke niet wordt gedekt vanuit de voorziening onderhoud, het weerstandsvermogen of de verzekeringen. De kans op een dergelijke calamiteit (bv. een vliegtuig op het gebouw) wordt gering geacht.
3. Digitalisering en E-Depot.
 - Het Gelders Archief is innovatief in diverse pilots, maar er zal nog veel geïnvesteerd moeten worden in digitalisering. Hiervoor blijven extra gelden en nieuwe geldstromen noodzakelijk. Dit wordt vooral gezocht in aanvullende middelen van projecten en zakelijke diensten.
 - Daarnaast is aanvullende financiering nodig voor de inrichting van een E-Depot. Het is dringend gewenst om dit landelijk te ontwikkelen en te organiseren. Deze ontwikkeling is onvermijdbaar.
4. Liquiditeit.

De liquide middelen zijn momenteel voldoende, met name vanwege het niet gebruikte deel van de lening, welke momenteel als liquide middelen op de balans staan geparkeerd totdat duidelijk is of er geïnvesteerd gaat worden in uitbreiding van de nieuwbouw op verzoek van de partners.

Weerstandvermogen

Tot 2013 is er geen mogelijkheid geweest voor de opbouw van een weerstandvermogen. Vanaf 2013 wordt het eigen vermogen verdeeld in een deel gevormd uit een eventueel positief bedrijfsresultaat (hetgeen als weerstandvermogen wordt gereserveerd) en een deel gevormd uit de positieve resultaten van projecten en zakelijke dienstverlening, hetgeen door het Gelders Archief wordt ingezet voor extra activiteiten, digitalisering, etc.

2016	Een sluitende, goedgekeurde jaarrekening Een sluitende urenverantwoording Een sluitende, goedgekeurde, projectverantwoording (bij afronding projecten)
------	--

Doelstelling 6.2 : een adequaat facilitair beheer

Het in 2013 opgeleverde gebouw van het Gelders Archief behoort tot de kern van het primaire proces van de organisatie. Het betreft een goed geoutilleerd depot voor de collecties, optimale voorzieningen voor de bezoekers en een adequate kantooromgeving voor de medewerkers.

De depots zijn voorzien van een optimale inrichting met verrijdbare stellingen en de vereiste klimaatinstallaties voor luchtzuivering, -vochtigheid en –temperatuur. Het gebouw is met aandacht voor mogelijke calamiteiten ontworpen (extra draagconstructie fundering, vloeren en verrijdbare stellingen en branddetectie op hoog niveau met tegelijk een structurele verlaging van het zuurstofpeil in de depots voor brandpreventie).

Doelstelling 6.3 : het verstevigen van de continuïteit

Door het verbreden van de activiteiten, inhoudelijk c.q. in omvang, ziet het Gelders Archief mogelijkheden om de continuïteit binnen het Gelders erfgoed te verstevigen. Door goed cultureel ondernemerschap wordt extra aandacht gegeven aan het behalen van efficiëntievoordelen van betrokken partijen. Hierbij wordt met name gedacht aan het vervroegd overnemen van DIV-materiaal, het verbreden van de activiteiten in depotopslag (in nieuwe depots) van realia van musea, bibliotheken, archeologie, etc. en eventuele toetreding van nieuwe partners.

Bijlage 1: Meerjarenbegroting Gelders Archief

	Begroting 2016 1%	Begroting 2017 1%	Begroting 2018 1%	Begroting 2019 1%
OPBRENGSTEN				
LUMPSUM				
Lumpsum Rijk : budget	941.717	951.134	960.645	970.252
Lumpsum Rijk: huurcompensatie	1.251.904	1.264.423	1.277.068	1.289.838
Lumpsum Rijk	2.193.621	2.215.557	2.237.713	2.260.090
DVO prv. Gelderland	487.647	492.523	497.448	502.423
Lumpsum gem. Arnhem	1.118.147	1.129.328	1.140.621	1.152.027
Lumpsum gem Rheden	199.612	201.608	203.624	205.660
Lumpsum gem. Renkum	155.211	156.763	158.330	159.914
Lumpsum gem. Rozendaal	4.126	4.168	4.209	4.251
Prijscompensatie	40.000	40.000	40.000	40.000
Lumpsum	4.198.363	4.239.946	4.281.946	4.324.365
Overige opbrengsten	78.637	42.053	30.054	30.054
TOTAAL OPBRENGSTEN	4.277.000	4.282.000	4.312.000	4.354.419
KOSTEN				
Personeelskosten	2.157.000	2.142.000	2.147.000	2.150.000
Huisvestingskosten	1.702.000	1.702.000	1.702.000	1.702.000
ICT-kosten	275.000	285.000	295.000	305.000
Organisatiekosten	135.000	135.000	135.000	140.000
Financiële baten en lasten	0	0	0	0
TOTAAL KOSTEN	4.269.000	4.264.000	4.279.000	4.297.000
BEDRIJFSRESULTAAT	8.000	18.000	33.000	57.419
OVERIGE RESULTATEN				
Resultaat projecten	-8.000	-18.000	-33.000	-57.419
Resultaat zakelijke diensten	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0